

דוויד בנט — בתופים ובצעקות

מאחר שלדנורף בחר רגעי שיא בתוך הסיפור, התמונה הכוללת של הסרט נחות מגובשת מן הרומן. ומאחר שהתחלת הסרט מהממת, יכולה להתעורר בהמשך הרגשה של ריפיון המתח. עם זאת, מראות כמו הסבת מיסטר צבאי למחול הוואלס, רוצ שוס מת שורץ צלופחים חיים, או הריסת בית-הדואר על מגניו הפולנים, לא יישכחו במהרה, גם אם הם עומדים בצילה של סצנה אחת, בתחילת הסרט, כאשר מראה אוסקר לראשונה את כחו, ומתנגד שייטלו ממנו את נישקו העיקרי, שהוא תוף-הפח.

זכות

הצעקה

תוף הפח (ברייהודה, תל-אביב, גרמניה) — זהו הסרט היוקרתי ביותר שעשתה התעשייה הגרמנית, מאז מילחמת-העולם, וההצלחה המיסחרית האמיתית הי ראשונה של הקולנוע הגרמני הצעיר.

אין ספק שזהו סרט טוב. קיפרו של גינתר גראס יכול היה לספק חומר לפחות לתר יר סרטים, והבמאי פולקר שלדנורף גם אם אינו מבאי ייזושים מרעישים, השכיל לבחור מתוך 700 העמודים, ת הסצנות שניראו בעיניו כבוטות, הדרמטיות והחריפות ותר. הסיפור אודות אוסקר מאזרזא, שבגיל שלש מסרב ומשיך לגדול, כאות מהאה נגד עולם המבוגרים שסביב. הוא משל רחב ממדים על גרמניה של המאה העשרים, משנות העשרים ועד אחרי מילחמת העולם השנייה.

המרכיב החשוב ביותר בסרט, הוא נוכחותו המדהימה, ספק מיפלצתית ספק גאונית, של ילד בן 12 בשם דוויד בנט, המגלם את תפקיד אוסקר בתערוכת של פיקחות, רשע, עקשנות ועצמאות. זוהי התגלמות של אנארכיה שלוחת-רסן, המשתוללת בתוך התברכה המרובעת, המורתי הסבר והכנועה של העיר דאנציג, שבה מתרחש הסיפור. אוסקר הסכיזופרני, שבספר מתייחס אל עצמו פעם בגוף ראשון ופעם בגוף שלישי, יכול לשמש מצד אחד סמל של אינופנטיליות שמסרבת להתבגר, ומצד שני סמל של שפיות בתוך עולם מטורף. קולו שיכול למפץ וזכויות ותוף-הפח שלו, אשר משתלט בקצביו על כל השומע אותו, הם הכלים שבהם הוא תוקף את המציאות סביבו, שכל כולה מערכת סמלים, שהצופה לא יתקשה לפענח.

שובה של

הרונונטיקה

ההבטחה (לימור, תל-אביב, ארצות-הברית) — אין ספק שאת הסרט הזה לא עשו עבור מבקרי קולנוע. הסיפור המילודרמטי גדוש תפניות שיקפצו אותם מן הכיסא, ואימרות השטר השזורות בדיאלוגים של שני הגיבורים בוודאי לא נידלו מאימרות קונפוציוס.

עם זאת, צריך לציין עובדה פשוטה אחת: הסרט לא משעמם, הזמן עובר בו חיש מהר, תמיד קורה משהו על המסך, ויש להניח שקוראי הסיפורים הרומנטיים של שבעוני הנשים, ימצאו בו הנאה רבה.

זהו מעשה ביוגרפי-עצור של חברת קבלנות גדולה, המתאהב בתומה חיינית בשם נאנסי. אמו של הצעיר, מתנגדת לוויגו, הצעירים כימעט נישאים ללא רשותה, אלא שבדרך לחופה מתהפכת מכוניתם והשניים מאושפזים במצב אנוש. הוא נשאר זמן רב ללא הכרה. היא מתאוששת הרבה יותר מהר, ומגלה שפניה נהרסו לחלוטין. אז באה אם היורש בהצעה: היא תשלם את המחיר הענק הכרוך בנייתוים הפלאסטיים שיחזירו לנערה את פניה, ואילו היא, מצידה, צריכה להיעלם מחיי הבן.

זהו רק אמצע הסיפור, כי מאוחר יותר, לאחר שנאנסי שינתה את שמה למארי, והפכה בעזרת שכולי המדע ליפהיה מסנוורת, היא פוגשת שוב את ארוסה לשעבר שאינו מזהה אותה, וההמשך, בסרט עצמו.

קוינלן ולאקניבל — פנים משוחזרות

קאתלן קוינלן (לא הבטחתי לך גן של שושנים) וסטיפן קולינס (פרשת ריינמן), הם צעירים ופוטוגניים, וגילברט קייטס, שעשה פעם סרט מעניין בשם מעולם לא שרתי לאבי, פונה כאן, ללא כחל ושרק ישר אל ליבו הרך של גימנויס-סיות. כנראה שהרומנטיקה חוזרת.

שהיא כבר קרובה לצירוף, כל אלה מקנים לסרט ציביון מיוחד במינו, ונעים לראותו גם אם אינו יכול להוות ככל את הנציג המושלם ביותר של הקולנוע ההונגרי.

תדריך

חובה לראות

תל-אביב — שיער, הברחה מי אקטרו, צייד הצבאים, נישואיה שד מריה בראון, הנער.

ירושלים — הנער, תרגיל לבדשיות מתחילה, שיער.

חיפה — הברחה מאקטרו, שיי-ער.

תל אביב

*** נישואיה של מריה בראון (מוזיאון, גרמניה) — תולדות הריפובליקה הסודלית הגרמנית בין סוף מילחמת העולם השנייה לתחילת השגשוג הכלכלי, כפי שזה משתקף בחייה של אשה הנישאת בשלהי המלחמה. גישה מעניינת, ביצוע יוצא דופן.

תפקידים מרתקים לנשים, דבר נדיר בפני עצמו בימים אלה, ויש משהו אנושי ומחזק את הלב במידת הנכונות של נערות אבודות אלה, המשתפות פעולה כדי להציל גבר שהוא בעצם אינו מוצלח ביותר.

איכות התפקידים הוכיחה את עצמה בתוצאות. שתיים מן השחקניות, מרגיט מאקאי (שהיא הבוגרת בין שחקניות הונגריה, בשנות השמונים), וגיארגי טאריאן (שהיא בשנות העשרים המוקדמות וזה היה תפקידה הקולנועי הראשון), זכו בהונגריה כפרסים על הופעתן בסרט. שחקנית שלי-שית, אירן פשוטה, המגלמת את ה"מא-דאם", היתה מועמדת לפרס המישחק בפסטיבל קאן.

יתכן שיש בסרט הזה כבר משהו מתחיר לת הניווט של קולנוע שזה עתה עבר את שיאו. התעסקות נוסטאלגית בעבר, מה שמכונה "התקופה היפה" של האימפריה האוסטריו-הונגרית, כמעט ללא נימה של ביקורת, עשויה להתקבל כהוכחה לאדי-שות של הבמאי. אולם היופי הרב שבו משוחזרים אותם הימים, הקפדנות של בניית הטיפאורה והתילבושות, אוסף הנערות המקסימות המאכלסות את הבית, ור מעל לכל, עבודת הצילום של יאנוש טות,

אירן פשוטה, מרגיט מאקאי וגיארגי צ'רהאלמי ב"לידה מוסרי מאד" ה"מאדאם" האם והבן המוכשר

השתיים הוא גבר, בנת של הראשונה וי אהובה של השניה. הגבר עצמו אינו מופיע בסרט, אבל שני סוגי האהבה שרוחשות לו שתי הנשים, האחת הקרובה למות, וה שנייה הצעירה, תוארו בעדינות רבה. רמת המישחק הגבוהה זיכתה את השחקיניות בצינוני-שבה גם בקאן וגם בשיקאגו, זאת נוסף לפרסים שבהם זכה הסרט.

מאז נמנה מאק על במאי היוקרה של הונגריה, ושני סרטיו הבאים שימשו סיר-טי ייצוג לתעשייה שם. אחד, מישחק החתולים (סרט מבוסס על מחזה שהוצג גם בהבימה, השני לילה מוסרי מאד, שהיו צג לפני שנתיים בקאן ויוקרן בקרוב גם בארץ. הסרט הראשון, מתאר מערכת של חליפת מיכתבים בין שתי אהיות שאינן נפגשות כלל, שכן, האחת חיה במערב-גרמניה והשנייה בבודאפשט. הסרט היה הצלחה חלקית, לעומתו, לילה מוסרי מאד יכול להיחשב הצלחה מלאה. לא רק בעיני הביקורת, אלא גם בקנה-מידה מיסחרי.

הסרט כולו מתרחש בעיירה הונגרית קטנה בתחילת המאה. מוקד העלילה: בית-בושת שכל הגברות בו צעירות, נאות, ומשורות את לקוחותיהן בחזוה. שם ה-סיפור שעליו מבוססת העלילה הוא הבית בעל הפנס האדום, זאת כדי ליטול כל ספק מן הקוראים. הדמות המרכזית בסרט היא דמותו של סטודנט שובב לרפואה. לאדון קלפי, זה שמו של הצעיר, יש תמיד מה לעשות. בחברת גברות נאות ושותפים לשיכרות. בעייתו היחידה: הוא צריך להתקיים מן הקיצה הצנועה ששולחת לו אמו האלמנה מן הכפר. את בעייתו הוא פותר בשיטה מקורית: מאחר שכל ה-נערות העובדות בבית-הפגישות המקומי, בכללן גם ה"מאדאם", מחבבות אותו מאד, ואפילו מתחרות על חסדיו, הוא עובר לגור במחיצתן, כשהוא כותב לאם, כי מצא דירור נוח יותר, בפנסיון-נערות צנוע. שיאו של הסרט, החלק החוסס המשעשע בו הוא כאשר האם באה לבקר את בנה ב-מקום מגוריו החדש, והמנהלת, יחד עם כל הנערות, מתגייסות במשך בוקר אחד כדי להעמיד פנים שבית-בושת הוא באמת פנסיון, זאת בשעה שבעל הדבר עצמו, הסטודנט החופשי, מבלה במיסבאות העיר בשתייה כרת וכדין.

אם לא די בכל הבעיות האלה, הרי אותו יום הוא יום הולדתה ה-24 של אחת ה-עובדות המצטיינות במקום. בלה, וזה ה-מועד שהיא קבעה כדי לשים קץ לחייה. לא זו בלבד שהבית צריך להיראות מהיר-גן ויפה בעיני האלמנה התמימה מהכפר, יש גם להציל את המתאבדת, וגם להסתר את מעשיה מן האורחת. מה עוד שעם רדת הלילה מתקצצים הקליינטים הקבועים של המוסד ליד דלת הכניסה, ודורשים בקולי קולות, להיכנס פנימה ולקבל תמורה נאר-חה לכספם.

התקופה היפה. "קודם כל", אומר הבמאי מאק, "יש בסיפור הזה מרכיב שהוא תמיד אקטואלי: קבוצת אנשים משקרת במאורגן במטרה שנראית לה נעי-לה, והאדם המרומה צריך להחליט עם הוא מאמין לשקר, כדי לא להפר את המישחק, או לא. בסיפור הזה מצאתי הרבה נקר-דות שעניינו אותי אישית: האווירה ה-מיוחדת במינה של בית מן הסוג הזה, דמות המשכיל המתוסכל שמוצא מיקלט בין הנשים, האם התמימה שאינה שולדת במ-אומה וכן הלאה. יש כאן מיספר ניכר של